

LIGJ
Nr. 114/2015

PËR AUDITIMIN E BRENDSHËM NË SEKTORIN PUBLIK
(ndryshuar me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

(i përditësuar)

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Objekti i ligjit

Ky ligj rregullon veprimtarinë e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe përcakton fushën e veprimit, misionin, parimet, organizimin, funksionimin dhe përgjegjësitë.

Neni 2

Auditimi i brendshëm

Auditimi i brendshëm është një veprimtari e pavarur që jep siguri objektive dhe ofron këshillim për menaxhimin e projektuar për të shtuar vlerën e për të përmirësuar veprimtarinë e njësisë publike. Auditimi i brendshëm ndihmon njësinë publike për të arritur objektivat, nëpërmjet një veprimtarie të disiplinuar dhe sistematike, për të vlerësuar e përmirësuar frytshmërinë e menaxhimit të riskut, si dhe proceset e kontrollit e të qeverisjes.

Neni 3

Fusha e zbatimit të ligjit

Ky ligj zbatohet në njësitë e sektorit publik, ku, sipas këtij ligji, përfshihen:

- a) njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe çdo institucion tjetër që kryen funksione publike;
- b) shoqëritë tregtare, organizatat jofitimprurëse dhe autoritetet e përbashkëta, të cilat zotërohen, kontrollohen, financohen ose garantohen financiarisht nga një njësi e qeverisjes së përgjithshme;
- c) njësi të tjera që shpenzojnë fonde publike, sipas një marrëveshjeje ndërkombëtare.

Neni 4

Përkufizime

(ndryshuar pikat 7 e 13, shtuar 14/1 e 17/1 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

Në këtë ligj termat e mëposhtëm kanë këto kuptime:

1. “Angazhimi i auditimit” i referohet një detyre specifike auditimi, detyrave të ndryshme të auditimit ose rishikimit, proceseve dhe veprim-tarive, ku përfshihen shërbimet e sigurisë e të këshillimit.
2. “Auditimi financiar” përfshin vlerësimin e saktësisë, plotësisë dhe ligjshmërisë së veprimeve financiare.
3. “Auditimi i performancës” përfshin një vlerësim të ekonomisë, efektivitetit dhe eficiencës së veprimtarisë dhe përdorimin e fondeve nga njësia e sektorit publik në përmbushjen e objektivave.

4. “Auditimi i përputhshmërisë” përfshin vlerësimin nëse veprimtaritë e njësisë së sektorit publik janë në pajtim me ligjet, aktet nënligjore, aktet e brendshme dhe rregulloret.

5. “Auditimi i sistemit të kontrollit të brendshëm” përfshin një vlerësim në thellësi të përshatshmërisë dhe efektivitetit të kontrollit të brendshëm, si në sistemet financiare, ashtu dhe në ato jofinanciare.

6. “Auditimi i teknologjisë së informacionit” përfshin vlerësimin e kontrolleve të menaxhimit në infrastrukturën e teknologjisë së informacionit, në lidhje me ruajtjen e aseteve, integritetin e të dhënave dhe operimin në mënyrë efektive për të arritur qëllimet dhe objektivat e njësisë publike.

7. “Auditues i brendshëm” është profesionisti, i cili është i certifikuar dhe regjistruar si i tillë, si dhe ka ndjekur trajnimin e vazhdueshëm profesional sipas kërkesave të këtij ligji.

8. “Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik” ka të njëjtin kuptim dhe funksionon sipas përcaktimeve në ligjin “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

9. “Efektivitet” është masa në të cilën arrihen objektivat ose lidhja ndërmjet ndikimit të planifikuar dhe ndikimit aktual për një aktivitet të caktuar.

10. “Eficiencë” është raporti më i mirë ndërmjet rezultateve dhe burimeve të përdorura për arritjen e tyre.

11. “Ekonomi” është minimizimi i kostos së burimeve të përdorura për kryerjen e veprimtarisë, duke ruajtur cilësinë.

12. “Karta e Auditimit” është një akt administrativ që miratohet me urdhër të titullarit të njësisë publike, në të cilën përcaktohen statusi organizativ, qëllimi, misioni, objektivat e punës, përgjegjshmëria dhe përgjegjësitë e njësisë së auditimit të brendshëm.

13. “Kodi i Etikës i Audituesit të Brendshëm” është akti administrativ, që miratohet me urdhër të ministrit përgjegjës për financat dhe botohet në Fletoren Zyrtare, në të cilin përcaktohen rregullat e sjelljes dhe parimet që udhëheqin punën e audituesve të brendshëm në sektorin publik në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm të miratuara, sipas përcaktimeve të këtij ligji.

14. “Kontrolli i brendshëm” ka të njëjtin kuptim si në ligjin “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

14/1. “Këqmenaxhim i rëndë financiar” është veprimi ose mosveprimi i një titullari apo nëpunësi të një njësie publike, që mund të rezultojë ose ka rezultuar me paaftësi paguese financiare të njësisë ose me humbje përtej parashikimeve në buxhetin e miratuar.

15. “Menaxhimi financiar dhe kontrolli” ka të njëjtin kuptim si në ligjin “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

16. “Njësi të qeverisjes së përgjithshme” ka të njëjtin kuptim sipas përcaktimeve në ligjin “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”.

17. “Standardet ndërkombëtare për auditimin e brendshëm” u referohen standardeve ndërkombëtare për praktikat profesionale të audituesve të brendshëm të Institutit të Audituesve të Brendshëm.

17/1. “Parregullsi e rëndë” konsiderohet moszbatimi ose zbatimi i gabuar i ligjeve apo akteve të tjera nënligjore, që e ka origjinën te veprimet ose mosveprimet e përdoruesit të fondeve publike, të cilat kanë ose mund të kenë pasoja të dëmshme për menaxhimin e fondeve publike, pavarësisht nëse ajo prek të ardhurat/të hyrat, shpenzimet/të dalat, fondet e kthyer mbrapsht, aktivin apo detyrimet financiare.

18. “Titullari i njësisë në shoqëritë tregtare” është organi përgjegjës për përcaktimin e politikave të shoqërisë, sipas ligjit për tregtarët dhe shoqëritë tregtare.

19. “Titullar i njësisë publike” është kreu i organit qendror të njësisë publike. Në kuptim të këtij ligji, titullar i njësisë publike që drejtohet me organ vendimmarrës kolegial, por që nuk organizohet si shoqëri tregtare, konsiderohet ky organ.

KREU II

MISIONI, ROLI DHE PARIMET E AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Neni 5

Misioni

Misioni i auditimit të brendshëm është të japë siguri të arsyeshme për titullarin e njësisë së sektorit publik, në mënyrë të pavarur dhe objektive, si dhe këshilla për përmirësimin e veprimtarisë dhe efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm në njësinë e sektorit publik.

Neni 6

Roli i auditimit të brendshëm

Roli i auditimit të brendshëm është t'i japë mbështetje titullarit të njësisë publike në arritjen e objektivave të njësisë:

- a) duke përgatitur planet strategjike dhe vjetore për auditimin e brendshëm, bazuar në vlerësimin objektiv të riskut, si dhe kryerjen e auditimeve në përputhje me planin e miratuar;
- b) duke vlerësuar përshtatshmërinë dhe efektivitetin e sistemeve e të kontrolleve, duke u fokusuar kryesisht në:
 - i) identifikimin, vlerësimin dhe menaxhimin e riskut nga titullari i njësisë publike;
 - ii) përputhshmërinë e veprimtarisë së njësisë publike me kuadrin rregullator;
 - iii) ruajtjen e aseteve;
 - iv) besueshmërinë dhe gjithëpërfshirjen e informacionit financiar dhe operacional;
 - v) kryerjen e veprimtarisë së njësisë publike me ekonomi, efektivitet dhe eficiencë;
 - vi) përmbushjen e detyrave dhe arritjen e qëllimeve;
- c) duke dhënë rekomandime për përmirësimin e veprimtarisë dhe efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm të njësisë publike;
- ç) duke ndjekur zbatimin e rekomandimeve të dhëna.

Neni 7

Parimet e përgjithshme të funksionimit të auditimit të brendshëm

Auditimi i brendshëm në sektorin publik ushtrohet dhe mbështetet mbi parimin e:

- a) ligjshmërisë, i cili nënkupton respektimin e Kushtetutës, legjislacionit shqiptar dhe marrëveshjeve ndërkombëtare, në të cilat Republika e Shqipërisë është palë;
- b) paanësisë, i cili nënkupton pasqyrimin objektiv, transparent dhe të vërtetë të të gjitha fakteve dhe rrethanave, që lidhen me veprimtarinë e njësisë publike të audituar, pa u ndikuar nga interesi personal ose pikëpamjet e të tretëve;
- c) integritetit, i cili nënkupton ndershmëri, objektivitet, aftësi, shmangie e konfliktit të interesave në ushtrimin e veprimtarisë audituese;
- ç) pavarësisë dhe objektivitetit, i cili nënkupton pavarësi në ushtrimin e veprimtarisë audituese dhe dhënien e mendimeve e të gjykimeve objektive gjatë kryerjes së auditimeve;
- d) profesionalizmit dhe zhvillimit të vazhdueshëm profesional, i cili kërkon zbatimin e standardeve me kujdesin e duhur profesional, si dhe përpjekje të vazhdueshme për formimin e zhvillimin profesional, rritjen dhe përmirësimin e njohurive të çdo audituesi;
- dh) kompetencës, i cili nënkupton zotërimin dhe përdorimin e njohurive, aftësive dhe eksperiencës së duhur në ushtrimin e veprimtarisë audituese;
- e) konfidencialitetit, i cili nënkupton respektimin e fshehtësisë së të dhënave dhe dokumenteve të administruara gjatë auditimit si konfidenciale.

KREU III

STANDARDET DHE METODOLOGJIA E AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Neni 8

Standardet dhe metodologjia e auditimit të brendshëm

Veprimtaria e auditimit të brendshëm në sektorin publik duhet të kryhet në përputhje me:

- a) standardet ndërkombëtare të auditimit të brendshëm, të pranuar për t'u zbatuar në Republikën e Shqipërisë dhe të miratuara me urdhër të ministrit përgjegjës për financat;
- b) këtë ligj dhe të gjitha aktet nënligjore bazuar në këtë ligj;
- c) Kartën e Auditimit, Kodin e Etikës për audituesit e brendshëm, manualin e auditimit të brendshëm, si dhe akte të tjera specifike për kryerjen e shërbimit të auditimit.

Neni 9

Llojet e shërbimeve të auditimit të brendshëm

Llojet e shërbimeve të auditimit të brendshëm janë shërbimet e sigurisë dhe shërbimet e këshillimit si më poshtë:

1. Një angazhim auditimi për shërbimet e sigurisë përfshin një vlerësim të pavarur të qeverisjes, menaxhimit të riskut dhe proceseve të kontrollit të një njësie të sektorit publik, nëpërmjet auditimit të përputhshmërisë, auditimit të performancës, auditimit financiar, auditimit të teknologjisë së informacionit dhe lloje të tjera të auditimit të brendshëm.
2. Një angazhim këshillimi përfshin dhënien e këshillave dhe opinioneve, me qëllim shtimin e vlerës dhe përmirësimin e qeverisjes së njësisë së sektorit publik, përmirësimin e proceseve të kontrollit dhe menaxhimit të riskut, në të cilat auditimi i brendshëm nuk ka përgjegjësi menaxheriale. Një angazhim këshillimi iniciohet nga titullari i njësisë publike.

KREU IV

ORGANIZIMI I AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Neni 10

Organizimi i shërbimit të auditimit të brendshëm

(ndryshuar fjalë në pikën 1, ndryshuar shkronja "b" e shfuqizuar shkronja "c", si dhe shtuar pika 2/1 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

1. Të gjitha njësitë publike, të përfshira në nenin 3, të këtij ligji, sigurojnë shërbimin e auditimit të brendshëm sipas njërës prej formave të përcaktuara në vijim:

- a) kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm nga njësia e auditimit të brendshëm, kur ka një të tillë të parashikuar në strukturën organizative të njësisë publike;
- b) Kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm nga njësia e Auditimit të Brendshëm e institucionit epror ose nga njësia e Auditimit të Brendshëm e një njësie tjetër publike, në bazë të një marrëveshjeje ndërmjet titullarëve të njësive publike përkatëse. Marrëveshja miratohet paraprakisht nga ministri përgjegjës për financat.
- c) Shfuqizuar;
- ç) kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm me kontraktim, sipas përcaktimeve të legjislacionit në fuqi.

2. Njësia e auditimit të brendshëm është e pavarur funksionalisht dhe raporton në mënyrë të drejtpërdrejtë tek titullari i njësisë publike.

2/1. Modeli i marrëveshjes ndërmjet titullarëve të njësive publike, si dhe i kontratës, kur kryerja e shërbimit të auditimit të brendshëm realizohet me kontraktim, miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozim të ministrit përgjegjës për financat.

3. Njësia e auditimit të brendshëm krijohet në përputhje me kriteret e miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për financat.

Neni 11

Punësimi i audituesit të brendshëm

(ndryshuar fjalë në shkronjën “a” të pikës 2, ndryshuar shkronjat “b”, “c” e “ç”, shtuar pika 4 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023, datë 2.2.2023)

1. Njësia e auditimit të brendshëm përbëhet nga auditues të brendshëm, që punësohen në përputhje me dispozitat e legjislacionit në fuqi për nëpunësin civil, si dhe në përputhje me dispozitat e Kodit të Punës në njësitë publike që nuk janë pjesë e shërbimit civil.

2. Përveç kushteve të përgjithshme, të parashikuara nga legjislacioni në fuqi për punonjësit që punësohen në njësinë e auditimit të brendshëm, kërkohet plotësimi i kushteve të posaçme si më poshtë:

a) të kenë diplomë të arsimit të lartë të ciklit të dytë të studimeve në shkencat ekonomike, juridike dhe disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet;

b) drejtuesi i njësisë së Auditimit të Brendshëm duhet të ketë përvojë pune 5 vjet në profesion, nga të cilat jo më pak se 3 vjet në fushën e auditimit, dhe të jetë i certifikuar si “Auditues i brendshëm në sektorin publik.”;

c) audituesi i brendshëm duhet të ketë përvojë pune jo më pak se 3 vjet në profesion dhe të jetë i certifikuar si “Auditues i brendshëm në sektorin publik.”;

ç) nëpunësi civil ose punonjësi që punësohet në njësinë e auditimit të brendshëm dhe që nuk zotëron certifikatën si auditues i brendshëm, gjatë 3 vjetëve të parë punon nën mbikëqyrjen e drejtuesit të njësisë së Auditimit të Brendshëm ose të një audituesi të brendshëm të certifikuar dhe me eksperiencë. Brenda kësaj periudhe, ky punonjës i nënshtrohet detyrimisht procedurës së certifikimit si “Auditues i brendshëm në sektorin publik”. Në rast se brenda këtij afati nëpunësi civil ose punonjësi nuk certifikohet si “Auditues i brendshëm në sektorin publik”, i ndërpriten marrëdhëniet e punës, të cilat konsiderohen që janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

3. Punonjësit e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm punësohen në përputhje me përcaktimet e legjislacionit në fuqi për nëpunësin civil dhe sipas përcaktimeve të shkronjave “b” dhe “c”, të pikës 2, të këtij neni.

4. Numri i audituesve të brendshëm që kanë diplomë të arsimit të lartë të ciklit të dytë të studimeve në disiplina të tjera, sipas nevojave të sektorit që auditohet, sipas shkronjës “a” të pikës 2 të këtij neni, nuk tejkalon një të tretën e numrit të përgjithshëm të audituesve të brendshëm të njësisë përkatëse të Auditimit të Brendshëm.

Neni 12

Përgjegjësitë e titullarëve të njësive publike

(ndryshuar shkronja “b” me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023, datë 2.2.2023)

Titullarët e njësive publike janë përgjegjës për:

a) sigurimin e shërbimit të auditimit të brendshëm, në përputhje me dispozitat e këtij ligji dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tij;

b) krijimin e Komitetit të Auditimit në njësinë publike përkatëse sipas kritereve të miratuara me vendim të Këshillit të Ministrave, sipas shkronjës “b” të nenit 23 të këtij ligji.

c) miratimin me urdhër të Kartës së Auditimit;

ç) miratimin e planit strategjik dhe vjetor të njësisë së auditimit të brendshëm;

d) hartimin, miratimin dhe ndjekjen e planit të veprimit, për zbatimin e rekomandimeve të lëna në përfundim të procedurave të auditimit nga njësia e auditimit të brendshëm dhe/ose në përfundim të procedurave të vlerësimit të cilësisë së auditimit nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, brenda 30 ditëve nga data e dorëzimit të raportit përfundimtar;

dh) vënien në dispozicion të të gjithë informacionit dhe dokumenteve të nevojshme që audituesi kërkon për përmbushjen e angazhimit të auditimit;

e) evidentimin e rasteve të parashikuara në shkronjat “b” dhe “c”, të pikës 1, të nenit 22, të këtij ligji, për të cilat informohet ministri përgjegjës për financat.

Neni 12/1

Procedura për raportimin e shkeljeve të rënda
(shtuar me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023, datë 2.2.2023)

1. Titullari i njësisë publike krijon dhe monitoron sistemin e kontrollit të brendshëm, ku përfshihet menaxhimi i riskut të shkeljeve të rënda, keqmenaxhimi i rëndë financiar dhe masat për parandalimin e zbulimin e tyre, si dhe ndërmarrjen e veprimeve kundër rasteve të identifikuara.

2. Kur gjatë auditimit të brendshëm identifikohen tregues të shkeljeve të rënda dhe keqmenaxhimit të rëndë financiar, audituesi i brendshëm ndërpret procedurën e auditimit dhe raporton menjëherë tek drejtuesi i njësisë së Auditimit të Brendshëm.

3. Drejtuesi i njësisë së Auditimit të Brendshëm për çdo rast të raportuar për shkelje të rëndë dhe keqmenaxhim të rëndë financiar në njësinë e audituar i raporton menjëherë me shkrim titullarit të njësisë publike, i cili e dërgon tek ministri përgjegjës për financat që ka në varësi strukturën e inspektimit financiar publik.

Neni 13

Komiteti i Auditimit

(shtuar fjalë në shkronjën “d” të pikës 1 dhe shfuqizuar pika 2 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023, datë 2.2.2023)

1. Komiteti i Auditimit është organ i pavarur, monitorues e këshillëdhënës për titullarin e njësisë publike, si dhe mbështetës për njësinë e auditimit të brendshëm:

- a) duke siguruar pavarësinë e audituesit të brendshëm;
- b) duke vlerësuar dhe dhënë mendime për planin strategjik dhe vjetor;
- c) duke vlerësuar përshtatshmërinë e burimeve të auditimit;
- ç) duke siguruar një monitorim të zbatimit të planit dhe rezultateve të auditimit;
- d) duke monitoruar zbatimin e rekomandimeve të dhëna nga njësia e auditimit të brendshëm, Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe audituesit e jashtëm;
- dh) duke këshilluar për çështjet lidhur me risqet, sistemet e kontrollit të brendshëm e të auditimit.

2. Shfuqizuar.

3. Mënyra e funksionimit, kompetencat dhe përbërja e Komitetit të Auditimit rregullohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për financat.

KREU V

TË DREJTAT DHE PËRGJEGJËSITË E AUDITUESVE TË BRENDSHËM

Neni 14

Përgjegjësitë e drejtuesit të njësisë së auditimit të brendshëm

(ndryshuar shkronja “a”, shfuqizuar shkronjat “b” e “d”, si dhe shtuar shkronja “c/1” me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023, datë 2.2.2023)

Drejtuesi i njësisë së auditimit të brendshëm është përgjegjës për:

- a) organizimin e angazhimeve të auditimit të brendshëm dhe hartimin e Kartës së Auditimit sipas standardeve dhe metodologjisë së miratuar në përputhje me nenin 8 të këtij ligji.
- b) Shfuqizuar;
- c) hartimin dhe zbatimin e planit strategjik e vjetor për veprimtarinë e auditimit të brendshëm dhe dërgimin për informacion në strukturën përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të

brendshëm, pas miratimit nga titullari i njësisë publike;

c/1) miratimin e raporteve të angazhimeve të auditimit të brendshëm, pas konsultimit me njësinë publike të audituar për gjetjet, konkluzionet dhe rekomandimet, të cilat i dorëzohen për përdorim të brendshëm titullarit të njësisë publike.

ç) përgatitjen e raportit vjetor, i cili i dërgohet strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm dhe përmban të dhënat e mëposhtme, por nuk kufizohet vetëm në to:

i) angazhimet e auditimit, të kryer gjatë periudhës së raportuar;

ii) shmangiet nga plani, arsyet dhe argumentet përkatëse;

iii) vlerësimin e sistemeve të kontrollit brenda njësisë publike dhe për rekomandimet për përmirësim;

iv) veprimet e ndërmarra nga titullari i njësisë publike për zbatimin e rekomandimeve, si dhe çdo rekomandim të pazbatuar;

d) raportimin menjëherë në formë të shkruar tek titullari i njësisë publike dhe te ministri përgjegjës për financat, i cili ka në varësi strukturën e inspektimit financiar publik, kur zbulon parregullsi apo veprime, që në vlerësimin e njësisë së auditimit përbëjnë vepër penale.

Neni 15

Të drejtat e audituesve të brendshëm

Audituesit e brendshëm, në kryerjen e misionit të tyre, kanë të drejtat e mëposhtme:

a) të ushtrojnë në mënyrë të pavarur funksionin e auditimit, pa lënë hapësirë për ndërhyrje nga kolegët, mbikëqyrësit, drejtuesit e njësisë së auditimit apo pala e audituar, me përjashtim të marrëdhënieve të ndërsjella të këshillimit;

b) të kërkojnë dhe të sigurojnë të gjitha të dhënat me karakter teknik, ekonomik e financiar dhe menaxherial të njësisë që auditohet, duke marrë përsipër ruajtjen e fshehtësisë së tyre, sipas legjislacionit në fuqi;

c) të marrin nga punonjësit e njësisë së audituar, për rastet që gjykohet e nevojshme, shpjegime, deklarata dhe fotokopje të dokumenteve, në të cilat titullari i njësisë publike të audituar ka vënë shënimin “e njëjtë me origjinalin”, si dhe materiale të transportueshme, në formë elektronike, që janë subjekt i auditimit të brendshëm;

ç) të kenë kushtet e nevojshme, zyrë dhe pajisje logjistike të përshtatshme për ushtrimin e veprimtarisë së auditimit, kur auditimi kryhet jashtë ambienteve të njësisë publike;

d) të ndjekin, në mënyrë periodike, trajnimin e vazhdueshëm profesional, sipas kërkesave të nenit 20 të këtij ligji;

dh) t'i paraqesin kërkesën drejtuesit të njësisë së auditimit për heqjen dorë nga një veprimtari auditimi, kur vlerësojnë se për shkaqe të argumentuara cenohen besueshmëria dhe cilësia e auditimit ose në rastet kur veprimtaria audituese është në kushtet e konfliktit të interesit.

Neni 16

Përgjegjësitë e audituesve të brendshëm

(shfuqizuar shkronja “ë” me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

Përgjegjësitë e audituesve të brendshëm janë:

a) të njohin, të respektojnë dhe të ushtrojnë veprimtarinë audituese në përputhje me aktet ligjore e nënligjore në fuqi, si dhe me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm;

b) të ushtrojnë funksionet e tyre në mënyrë objektive dhe me profesionalizëm;

c) të veprojnë në përputhje me kërkesat e përcaktuara në Kodin e Etikës, Kartën e Auditimit dhe rregullat për konfidencialitetin për audituesin e brendshëm;

ç) të kryejnë auditime në mënyrë të pavarur, duke u udhëhequr nga interesi publik, për të forcuar besimin në ndershmërinë, paanësinë dhe efektivitetin e shërbimit;

d) të ruajnë konfidencialitetin e të dhënave, fakteve apo rasteve të gjetura gjatë kryerjes së

auditimit apo të lidhur me të, si dhe të ruajnë dokumentet për çdo angazhim auditimi të kryer, bazuar në detyrimet, që rrjedhin nga ligjet në fuqi për të drejtat e përdorimit dhe të arkivimit të informacionit zyrtar;

dh) të përditësojnë rregullisht njohuritë dhe aftësitë e tyre profesionale, në mënyrë që t'i përdorin ato me efikasitet dhe për të garantuar cilësinë e shërbimit;

e) të japin rekomandime për njësinë e audituar për përmirësimin e veprimtarisë, efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm, si dhe për masat që duhen ndërmarrë në rastet e konstatimit të dëmeve ekonomike e financiare për zhdëmtimin e tyre dhe për të ulur mundësinë e përsëritjes;

ë) Shfuqizuar.

Neni 17

Kufizimet në veprimtarinë e audituesve të brendshëm

Audituesve të brendshëm u ndalohet:

a) të përfshihen në kryerjen e funksioneve dhe veprimtarive të tjera të njësisë publike, përveç veprimtarisë audituese;

b) të mbajnë një mandat politik apo të jenë zgjedhur në funksione drejtuese në strukturat e partive politike;

c) të ushtrojnë çdo veprimtari ose punë tjetër me pagesë apo të kenë përfitime të tjera të natyrave dhe formave, që krijojnë gjendje konflikti interesash me ushtrimin e auditimit, me përjashtim të mësimdhënies dhe publikimit, sipas rregullave të parashikuara në legjislacionin në fuqi për nëpunësin civil.

Neni 18

Konflikti i interesave për audituesit e brendshëm

1. Audituesi njofton paraprakisht, me shkrim, drejtuesin e njësisë së auditimit të brendshëm për çdo konflikt të mundshëm interesi, në përputhje me legjislacionin përkatës e që rrjedh nga pjesëmarrja e tij në auditimin e një njësie publike.

2. Me konflikt interesash në veprimtarinë e auditimit, përveç rasteve të parashikuara nga legjislacioni në fuqi për parandalimin e konfliktit të interesave, kuptohet edhe:

a) punësimi gjatë 3 viteve të fundit në njësinë publike që do të auditohet, me përjashtim të funksionit të audituesit të brendshëm;

b) punësimi në funksione drejtuese gjatë 3 viteve të fundit në njësinë publike që do të auditohet të bashkëshortes/bashkëshortit, të të afërmeve me lidhje gjinie deri në shkallën e dytë, sipas përcaktimeve të bëra në Kodin Civil;

c) zotërimi nga audituesi, bashkëshortja/ bashkëshorti, të afërmit, me lidhje gjinie deri në shkallën e dytë, sipas përcaktimeve të bëra në Kodin Civil, i aksioneve ose pjesëve të kapitalit në njësinë publike që do të auditohet.

KREU VI

KRITERET E KUALIFIKIMIT TË AUDITUESVE TË BRENDSHËM

Neni 19

Certifikimi i audituesve të brendshëm

(ndryshuar pika 2 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

1. Certifikimi i audituesve të brendshëm organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdhër të ministrit përgjegjës për financat.

2. Nëpunësit civilë dhe punonjës të tjerë, që kanë përvojë pune 3 vjet në profesion apo kryejnë detyra publike ose akademike në disiplina të tilla, si: auditimi i brendshëm, sigurimi i cilësisë, menaxhimi i riskut, inspektimi, përputhshmëria, auditimi i jashtëm dhe kontrolli i brendshëm, kanë të drejtë për të aplikuar për t'u certifikuar si auditues të brendshëm në sektorin

publik.

3. Individët, që zotërojnë një certifikatë profesionale, të njohur ndërkombëtarisht, në fushën e auditimit të brendshëm, i nënshtrohen një procedure specifike certifikimi, të përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

4. Certifikata “Auditues i brendshëm në sektorin publik” lëshohet nga ministri përgjegjës për financat.

Neni 20

Trajnimi i vazhdueshëm profesional i audituesve të brendshëm (ndryshuar pika 2 dhe shtuar pikat 3/1 e 3/2 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

1. Trajnimi i vazhdueshëm profesional organizohet nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, sipas procedurës së miratuar me urdher të ministrit përgjegjës për financat.

2. Të gjithë audituesit e certifikuar i nënshtrohen trajnimit të vazhdueshëm profesional, të paktën 80 orë në 2 vjet.

3. Audituesit të brendshëm në detyrë i njihet si trajnim i vazhdueshëm profesional pjesëmarrja në trajnime për auditimin e brendshëm, të organizuara nga institucione kombëtare ose ndërkombëtare, si dhe publikime në fusha që lidhen me auditimin e brendshëm, të cilat raportohen dhe njihen sipas procedurës së përcaktuar në urdhrin e nxjerrë sipas pikës 1 të këtij neni.

3/1. Në përfundim të çdo kursi trajnimi të vazhdueshëm profesional, audituesi i brendshëm pajiset me vërtetimin e ndjekjes së trajnimit. Vërtetimi depozitohet pranë strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm.”;

“3/2. Përbushja e detyrimeve të trajnimit të vazhdueshëm profesional është kusht për regjistrimin e audituesve të brendshëm në Regjistrin Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të Certifikuar.

Neni 21

Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm (shtuar pika 1/1 fjalë në pikën 2 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

1. Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm është përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të certifikimit dhe trajnimit të vazhdueshëm profesional të audituesve të brendshëm.

1/1. Komisioni i Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm shqyrton dhe i paraqet mendimin e tij ministrit përgjegjës për financat për propozimet e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm, për strategjitë dhe politikat e zhvillimit të audituesve të brendshëm.

2. Mënyra e organizimit, funksionimit dhe përbërja e Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm si dhe tarifat e certifikimit dhe të trajnimit të vazhdueshëm profesional përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për financat.

3. Masa e shpërblyerit të anëtarëve të Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm miratohet me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e ministrit përgjegjës për financat.

Neni 22

Çregjistrimi i audituesit të brendshëm (ndryshuar fjalë shkronjën “a” të pikës 1 dhe shtuar pika 5 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)

1. Çregjistrimi nga Regjistri Kombëtar i audituesit të brendshëm bëhet në rastet kur:

a) audituesi i brendshëm në detyrë nuk ka ndjekur trajnimin e vazhdueshëm profesional të përcaktuar në nenin 20, të këtij ligji, pas shqyrtimit të çdo rasti nga struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm.

b) vërtetohet se ai ka marrë pjesë në një ose më shumë auditime në kushtet e konfliktit të interesit, siç parashikohet në pikat 1 dhe 2, të nenit 18, të këtij ligji;

c) ka një vendim gjykatë të formës së prerë në të cilin është vendosur ndalimi i ushtrimit të funksioneve publike.

2. Struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm i propozon ministrit përgjegjës për financat rastet e çregjistrimit të audituesit të brendshëm nga Regjistri Kombëtar kur verifikohet rasti i parashikuar në shkronjën “a”, të pikës 1, të këtij neni.

3. Titullari i njësisë publike i propozon ministrit përgjegjës për financat rastet e çregjistrimit të audituesit të brendshëm nga Regjistri Kombëtar kur verifikohen rastet e parashikuara në shkronjat “b” e “c”, të pikës 1, të këtij neni.

4. Çregjistrimi nga Regjistri Kombëtar i një audituesi të brendshëm sjell ndërprerjen e marrëdhënieve të punës në njësinë e auditimit të brendshëm, të cilat konsiderohen që janë ndërprerë për shkak të këtij ligji.

5. Forma dhe përmbajtja e Regjistrimit Kombëtar të Audituesve të Brendshëm të Certifikuar, të dhënat që mund të bëhen publike, mënyra dhe procedurat e mbajtjes së tyre përcaktohen me urdhër të ministrit përgjegjës për financat.

KREU VII

BASHKËRENDIMI DHE HARMONIZIMI I AUDITIMIT TË BRENDSHËM

Neni 23

Përgjegjësitë e ministrit përgjegjës për financat

Ministri përgjegjës për financat është përgjegjës për:

a) bashkërendimin e përgjithshëm, harmonizimin dhe monitorimin e veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë e sektorit publik, të përcaktuar në nenin 3 të këtij ligji;

b) përcaktimin e kriterëve për ngritjen e njësisë të auditimit të brendshëm dhe komiteteve të auditimit në sektorin publik, duke i propozuar Këshillit të Ministrave nxjerrjen e aktit nënligjor për këtë qëllim;

c) miratimin e politikave, manualeve, procedurave, udhëzimeve dhe rregulloreve të auditimit të brendshëm për përshtatjen dhe përafrimin e tyre me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm;

ç) emërimin dhe lirin nga detyra të anëtarëve të Komisionit të Kualifikimit të Audituesve të Brendshëm, sipas të nenit 21 të këtij ligji;

d) paraqitjen në Këshillin e Ministrave, brenda muajit maj të çdo viti, të raportit vjetor për auditimin e brendshëm, si pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik.

Për të ushtruar këto përgjegjësi, ministri përgjegjës për financat mbështetet nga Bordi i Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik dhe struktura përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm në ministrinë përgjegjëse për financat.

Neni 24

Përgjegjësitë e strukturës përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm *(ndryshuarshkronja “a”, shtuar fjalë shkronjën “c”, shfuqizuar shkronja “e” dhe shtuar shkronja “gj” me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)*

Struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm ushtron këto funksione:

a) zbaton Strategjinë e Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik për fushën e auditimit të brendshëm në sektorin publik, si dhe e monitoron këtë veprimtari në nivel kombëtar.

b) harton dhe propozon përmirësimin e legjislacionit kryesor dhe mbështetës për auditimin e brendshëm në sektorin publik;

c) harton dhe propozon politikat, manualët, procedurat, udhëzimet dhe rregulloret për auditimin e brendshëm për përshtatjen dhe përafrimin e tyre me standardet ndërkombëtare, të pranuar, të auditimit të brendshëm, si dhe shqyrton paraprakisht çdo propozim që i paraqitet ministrit përgjegjës

për financat në lidhje me këto dokumente;

ç) përgatit dhe administron planin e konsoliduar strategjik e vjetor të veprimtarisë së auditimit të brendshëm në njësitë publike;

d) paraqet, brenda muajit maj të çdo viti, te ministri përgjegjës për financat raportin për funksionimin e auditimit të brendshëm në sektorin publik, pjesë e raportit vjetor të konsoliduar për kontrollin e brendshëm në sektorin publik;

dh) harton dhe zbaton manualin për vlerësimin e cilësisë, e cila përfshin procesin e monitorimit dhe vlerësimin në mënyrë periodike të veprimtarisë së njërive të auditimit të brendshëm, në përputhje me standardet ndërkombëtare, të pranura, të auditimit të brendshëm;

e) Shfuqizuar;

ë) analizon rekomandimet e dhëna në raportet vjetore të njërive të auditimit të brendshëm;

f) harton, zhvillon dhe administron politikat kombëtare për certifikimin e audituesve të brendshëm, si dhe trajnimin e vazhdueshëm profesional të audituesve të brendshëm, në bazë të praktikave bashkëkohore në fushën e auditimit të brendshëm;

g) harton dhe përditëson Regjistrin Kombëtar të audituesve të brendshëm të certifikuar.

gj) krijon dhe mban marrëdhënie me organizatat ndërkombëtare të auditimit të brendshëm dhe me struktura homologe përgjegjëse për harmonizimin e auditimit të brendshëm.

KREU VIII DISPOZITA Të TJERA

Neni 25

Marrëdhëniet me Kontrollin e Lartë të Shtetit *(shfuqizuar shkronja “a” e pikës 2 me ligjin nr. 12/2023, datë 2.2.2023)*

1. Struktura përgjegjëse e harmonizimit për auditimin e brendshëm dhe njësitë e auditimit të brendshëm bashkëpunojnë me Kontrollin e Lartë të Shtetit bazuar në parimet e komunikimit të vazhdueshëm, angazhimit, mirëkuptimit dhe besimit të ndërsjellë.

2. Mbi bazën e këtyre parimeve, fushat kryesore të bashkëpunimit janë:

a) Shfuqizuar;

b) shkëmbimi i informacionit dhe i raporteve të auditimit;

c) zhvillimi i metodologjive të auditimit dhe trajnimi i përbashkët.

Neni 26

Nxjerrja e akteve nënligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave që, brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore, në zbatim të neneve 10, 13 dhe 21 të tij.

2. Ngarkohet ministri përgjegjës për financat që, brenda tre muajve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të miratojë aktet nënligjore në zbatim të neneve 19 dhe 20 të tij.

Neni 27

Shfuqizimet

1. Ligji nr. 9720, datë 23.4.2007, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, i ndryshuar, shfuqizohet.

2. Deri në hyrjen në fuqi të akteve nënligjore, sipas nenit 26, të këtij ligji, aktet nënligjore të nxjerra në zbatim të ligjit nr. 9720, datë 23.4.2007, “Për auditimin e brendshëm në sektorin publik”, të ndryshuar, zbatohen për aq sa nuk bien në kundërshtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 28

Dispozitë kalimtare

Brenda 30 ditëve nga hyrja në fuqi e këtij ligji, pushojnë funksionet e Komitetit të Auditimit.

Neni 29
Hyrja në fuqi

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miratuar në datën 22.10.2015

Shpallur me dekretin nr. 9309, datë 6.11.2015 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bujar Nishani